

STYCZEŃ 1(101)1997

ISSN 1233-8494

Doradztwo Rolnicze

CENA 50gr(5000zł)

W GRABANOWIE

Naszym Szanownym Czytelnikom
najserdeczniejsze życzenia szczęścia,
zdrowia, wszelkiej pomyślności

w Nowym 1997 Roku

i owocnej współpracy w działaniach na rzecz
rozwoju wsi i rolnictwa życzy Dyrekcja Ośrodka
Doradztwa Rolniczego i Redakcja miesięcznika
"Doradztwo Rolnicze"

Wywiad z Dyr. Nadbużańskiego Banku Spółdzielczego w Hannie

Panem Józefem Syczukiem.

Na wstępie prosiłbym o kilka słów informacji z historii i dnia dzisiejszego spółdzielczości bankowej.

Początki spółdzielczości, w tym i bankowej sięgają końca ubiegłego stulecia. W naszym terenie według posiadanych dokumentów dopiero w latach trzydziestych tego stulecia w miejscowości Zaświatycze powstał pierwowzór dzisiejszego banku tzw. "Kasa Stefczyka". Po wojnie reaktywowano bankowy ruch spółdzielczy. Powstały Spółdzielnie Oszczędnościowo-Pożyczkowe zrzeszone w wojewódzkich i centralnym związku SOP-ów. Rok 1975 przyniósł kolejną reorganizację i powstanie Centralnego Banku Gospodarki Żywnościowej w Warszawie mającego swe oddziały wojewódzkie. SOP-y przekształciły się w banki spółdzielcze działające na terenie poszczególnych gmin, nasza jednostka była w tym czasie oddziałem Banku Spółdzielczego w Sławatyczach i dopiero 01.01.1982 r usamodzieliła się jako Bank Spółdzielczy w Hannie. Aktualnie bank prowadzi działalność w oparciu o zatwierdzony przez Zebranie Przedstawicieli statut oraz ustawy "Prawo Bankowe" i "Prawo Spółdzielcze". Aktualnie na mocy ustawy o restrukturyzacji BS-ów i BGŻ z dnia 24.06.1994r ma powstać 9 banków regionalnych zrzeszających BS-y oraz Bank Krajowy na bazie obecnego BGŻ SA. Do dnia dzisiejszego powstały już banki regionalne w Olsztynie, Poznaniu i Lublinie. Lubelski bank zrzesza 203 banki spółdzielcze z sześciu sąsiednich województw.

Jak wyglądała działalność Nadbużańskiego Banku Spółdzielczego w Hannie dotychczas i jakie widzi Pan perspektywy jego rozwoju.

Działalność banku obejmowała szeroko pojętą obsługę finansową sektora rolniczego gminy, stymulując jego rozwój poprzez kredytowanie inwestycji i procesu produkcji rolnej. W roku bieżącym nasz bank zrzesza 709 członków z 11 sołectw gminy Hanna. Działalność banku polegała na

udzielaniu kredytów na produkcję rolną -wyplacono na koniec listopada 792 tys. zł w tym ok. 80% to kredyty preferencyjne dotowane przez ARiMR. Inną formą jest przyjmowanie od mieszkańców środków pieniężnych na lokaty i tych ulokowano u nas ok. 838 tys. zł. Bank prowadzi także obsługę rachunków Urzędu Gminy, Szkoły Podstawowej, Konserwacyjnej Spółki Wodnej w Hannie, Okręgowej Spółdzielni Mleczarskiej "Spomlek" w Radzynie Podlaskim, PZU Parczewa i Włodawy oraz organizacji społecznych i komitetów wszelkich budów działających na terenie naszej gminy. Na koniec roku spodziewamy się ok. 50 tys. zł zysku, który powiększy środki własne banku. Pod względem skali działalności plasujemy się w środku banków spółdzielczych naszego województwa.

Rozumiem, iż podstawą działalności są aktualnie kredyty preferencyjne udzielane we współpracy z ODR-em i ARiMR. Jak układa się współpraca z tymi jednostkami.

Jeżeli chodzi o współpracę ze specjalistami Ośrodka Doradztwa Rolniczego w zakresie opracowywania planów modernizacji gospodarstw i wydawania opinii o celowości udzielania kredytów układa się ona bardzo pomyślnie. Kontakty nasze są ułatwione także dlatego, że specjaliści Czesław Wygiera i Henryk Oleszczuk są członkami władz samorządu naszego banku. Natomiast jeżeli chodzi o ARiMR to poprzez oddział BGŻ w Biłej Podlaskiej bez zakłóceń docierają do nas limity dopłat do udzielanych kredytów oraz same dopłaty. Aktualnie mamy wystarczającą ilość limitów a także środków finansowych, dlatego i tu nie widzę problemów. Celowym byłoby publikowanie jasnych wykładni i interpretacji przepisów ARiMR.

Dziękuję za rozmowę.

mgr inż. Henryk Oleszczuk
ZDR Wisznice

Co powinniśmy wiedzieć przy zakładaniu firmy?

Obserwując rozwój nowopowstałych firm w rejonie Wisznice można zaobserwować kilka ciekawych zjawisk. Część firm powstałych w handlu lub usługach upadła. Złożyło się na to między innymi:

- nieznanostwo rynku
- nieprzygotowanie właścicieli do prowadzenia firmy
- rozpoczęcie działalności na dużą skalę przy ograniczonym popycie
- bardzo duży udział kapitału obcego
- nieznanostwo branży którą zaczęto prowadzić

Aby przedsięwzięcie zakładania firmy się powiodło oprócz zgromadzenia niezbędnych funduszy na jej uruchomienie powinniśmy pomyśleć o jej lokalizacji. Doświadczenie nasze, rodzime i zagraniczne potwierdzają, że dobry wybór siedziby i terenu działania firmy decyduje w dużej mierze o sukcesie.

W krajach Europy Zachodniej funkcjonują specjalistyczne agencje, które doradzają początkującym biznesmenom, jak wybrać lokalizację firmy. Z ich usług korzysta się

powszechnie. Jeżeli już zdecydujemy się na rozpoczęcie działalności to trzeba wziąć pod uwagę następujące kryteria:

- wybierz taką lokalizację, która zapewni w pobliżu dostateczną liczbę klientów;
- wybierz lokalizację w pobliżu pokrewnych firm;
- zapewnij łatwy dojazd i wyjazd do twojej firmy;
- wybierz lokalizację wśród dobrze prosperujących firm;
- upewnij się czy twoją firmę łatwo znaleźć;
- wybierz obszar o odpowiedniej strukturze demograficznej;
- zwróć uwagę na czas, porę roku i warunki ekonomiczne;

Niby to takie proste i oczywiste rady, a jak przydatne i często niestety u nas niedoceniane. Nie wolno ich lekceważyć w robieniu interesów zwłaszcza w handlu i usługach.

K. SAMCZUK, W. KISIEL
ZDR Wisznice

ROLIMPEX BIAŁA PODLASKA

Spółka z o.o.

21-500 Biała Podlaska

ul. Leszczynowa 1

tel.(0 57)342 20 21, 342 48 42 fax 342 21 69

GRUPA KAPITAŁOWA
„ROLIMPEX” S.A. w WARSZAWIE

Zakład w Białej Podlaskiej tel.(0 57)342 20 36

Zakład w Łosicach tel./fax (0 57)357 34 52

Zakład w Chełmie tel.(0 82)656 488 fax 656 489

Zakład w Szepietowie tel.(0 86)760 281 fax 760 280

SKUP I KONTRAKTACJA :

- zbóż siewnych , konsumpcyjnych i paszowych
- nasion traw
- nasion roślin motylkowych drobnonasiennych i grubonasiennych
- oleistych
- ziemniaków sadzeniaków , jadalnych i przemysłowych
- dziczyzny , ziół i runa leśnego

SPRZEDAŻ :

- kwalifikowanego materiału siewnego (zbóż , strączkowych , traw) i sadzeniaków
- mieszanek traw łąkowych , pastwiskowych i gazonowych
- nasion warzyw i kwiatów
- komponentów paszowych(śruta sojowa i rzepakowa , mączki , koncentraty)
- zbóż paszowych
- nawozów mineralnych

*HURTOWNIA SPOŻYWCZA
SKLEP SPOŻYWCZY*

*HURTOWNIA NASIENNA
SKLEP NASIENNY*

ZAPRASZAMY DO WSPÓŁPRACY

Pasze wysokobiałkowe w żywieniu trzody chlewnej.

Dążeniem każdego producenta trzody chlewnej jest zwiększenie opłacalności tuczu, a to można najszybciej i najpewniej osiągnąć poprzez obniżenie kosztów żywienia, zmniejszenie ilości paszy potrzebnej na produkcję 1 kg żywca i jednocześnie skrócenie okresu tuczu. Powszechnie stosowanym systemem żywienia w chwili obecnej jest system oparty o zboża wyprodukowane we własnym gospodarstwie i uzupełnione paszami wysokobiałkowymi. Na rynku istnieje bardzo duży wybór koncentratów i superkoncentratów oraz innych pasz pochodzenia zwierzęcego lub roślinnego, które odpowiednio zestawione w dawce pokarmowej pozwolą osiągnąć oczekiwane efekty. Najwygodniejsze w stosowaniu są koncentraty, które dodane w odpowiedniej proporcji do zbóż, zapewniają uzyskanie mieszanki pełnoporcjowej. Superkoncentraty wymagają dodatkowo zbilansowania białka śrutą poekstrakcyjną sojową lub rzepakową, ewentualnie śrutą z nasion roślin strączkowych. Sporządzanie mieszanki w oparciu o inne pasze wysokobiałkowe wymaga każdorazowo dokładnego bilansowania, gdyż pasze takie jak mączki zwierzęce charakteryzują się znaczną zmiennością zawartości białka. Z pasz wysokobiałkowych -poza koncentratami i superkoncentratami - najczęściej w żywieniu trzody chlewnej stosuje się nasiona roślin strączkowych, poekstrakcyjne śruty rzepakową lub sojową, oraz mączki zwierzęce (mięsną, mięsno - kostną, rybną i mączkę z krwi). Czasem w sprzedaży pojawiają się też inne śruty poekstrakcyjne jak arachidowa, lniana, słonecznikowa, jednak ze względu na częstotliwość ich pojawiania się na rynku mają one w żywieniu zasięg ograniczony.

Nasiona roślin strączkowych (groch, łubin pastewny, bobik) są paszami bogatymi w białko, zawierają też znaczne ilości tłuszczu i składników mineralnych. Wartość biologiczna białka nie jest wystarczająca, ale zawarta w nim lizyna stanowi doskonałe uzupełnienie białka zbóż. Nasio-

na roślin strączkowych posiadają w swoim składzie tzw. substancje antyżywniowe, które ograniczają ich udział w mieszankach. Ilość tych substancji obniża się podczas parowania i łuszczenia.

Poekstrakcyjna śruta sojowa jest bardzo wartościową i popularną paszą w żywieniu świń. Jest jednocześnie łatwostrawna, smaczna i bardzo chętnie pobierana. Również poekstrakcyjna śruta rzepakowa 00 jest paszą bezpieczną i może stanowić zamiennik białka koncentratów przy jednoczesnym zastosowaniu pewnych ilości pasz pochodzenia zwierzęcego.

Mączka mięsno kostna i mięsna charakteryzuje się dużymi wahaniami w ilości białka, a białko ma różną wartość biologiczną. Zawartość składników mineralnych w tej paszy zależy od udziału kości w surowcu. Nie jest wskazane stosowanie jej w żywieniu prosiąt.

Mączka z krwi zawiera dużo białka, ale nie jest to białko o dużej wartości biologicznej. Często wskutek suszenia w wysokiej temperaturze ma obniżoną strawność. Zawiera znaczne ilości żelaza i miedzi.

Mączka rybną jest jedną z pasz o najwyższej jakości, cenna w żywieniu zwierząt młodych. Zawiera dużo białka o wysokiej zawartości aminokwasów egzogennych, znaczne ilości tłuszczu i dość dużo witamin oraz mikroelementów. Przy skarmianiu dużych jej ilości produkty zwierzęce nabierają nieprzyjemnego, rybiego posmaku. Rozpiętość w zawartości białka w tej mączce jest również duża.

Zakupując więc pasze wysokobiałkowe należy zawsze zwrócić uwagę na ich wartość pokarmową, gdyż tylko dokładna znajomość zawartości białka pozwoli właściwie zbilansować skład mieszanki i osiągnąć zamierzone efekty podczas tuczu.

Cz. Mirczewska

Ogłoszenia

Skup, sprzedaż, remonty maszyn rolniczych **TADEUSZ CHARYCKI** zam. Zahajki 72 a, tel. 372-03-12 - wieczorem

Prasy wysokiego zgniotu - zachodnie po solidnej naprawie z gwarancją.

Tylko gwarancja da ci pewność dobrego zakupu

BARAŃSKI TOMASZ zam. Kol. Tyśmienica 21-216 Tyśmienica

Sprzedam: kombajn Cllas Senator, przyczepę samozbierającą, brona talerzowa, cyklop czeski (niekompletny)

LASKOWSKI MARIAN zam. Hruszew gm. Platerów

Sprzedam kopaczkę do ziemniaków - stan b. dobry

TRĘBICKI ANDRZEJ zam. Łuzki gm. Łosice tel. 357-14-07
Sprzedam łubin odm. "Jugo"

SPÓŁKA "DROBIARZ" z/s Żelków k. Siedlec informuje, że ponownie będzie prowadziła na terenie województwa za pośrednictwem Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Grabanowie sprzedaż brojlerów 3 - tygodniowych oraz kurek i kogucików 5 - tygodniowych. Termin prowadzonej sprzedaży:

- brojlery 3 - tygodniowe 7.04.1997 r. - 19.04.1997 r.
- kurki i koguciki 5 - tygodniowe 21.04.1997 r. - 15.05.1997 r.

Zapewniamy transport i paszę w workach po 20 kg. Wszelkie zamówienia prosimy kierować na adres ODR w Grabanowie i Rejonowych Ośrodków Doradztwa których adresy i telefony podane są w miesięczniku

ZAPRASZAMY

KASA ROLNICZEGO UBEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO

Szanowni Państwo!

Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego informuje, że ustawą z dnia 12 września 1996 roku o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, wprowadzono zmiany dotyczące między innymi podlegania ubezpieczeniu społecznemu.

Nowe zasady, jakie wprowadza ustawa, obowiązują od 1 stycznia 1997 r. i są szczególnie istotne dla tych rolników, ich małżonków i domowników, którzy:

1. Przed 1 stycznia 1997 r. prowadząc pozarolniczą działalność gospodarczą nie podlegali ubezpieczeniu społecznemu rolników z mocy ustawy.

Rolnicy ci będą mogli złożyć oświadczenie w ZUS albo KRUS, że chcą podlegać temu ubezpieczeniu. Po złożeniu oświadczenia zostaną wyłączeni z ubezpieczenia społecznego osób prowadzących działalność gospodarczą, a zostaną objęci ubezpieczeniem społecznym rolników.

Jeżeli oświadczenie o chęci podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników od dnia 1 stycznia 1997 r. zostanie złożone w terminie **do 31 marca 1997 r.** wówczas objęcie tym ubezpieczeniem nastąpi od 1 stycznia 1997 r.

Natomiast w przypadku złożenia oświadczenia **po 31 marca 1997 r.** objęcie ubezpieczeniem społecznym rolników będzie mogło nastąpić od daty wskazanej w oświadczeniu, ale nie wcześniej niż od daty złożenia oświadczenia.

2. Podlegając po dniu 1 stycznia 1997 r. ubezpieczeniu społecznemu rolników z mocy ustawy nieprzerwanie co najmniej 1 rok, podejmą pozarolniczą działalność gospodarczą (np. prowadzenie sklepu, skupu zboża), nie będąc pracownikami mogą:

- *nadal pozostawać w tym ubezpieczeniu lub*
- *wybrać inne ubezpieczenie, składając w KRUS lub ZUS oświadczenie*

AGRONOM
JASIONKA 5 TEL./FAX 54-18-22

• HENDRIX TWOIM PARTNEREM W PRODUKCJI ZWIERZĘCEJ

Jeżeli jesteś producentem zwierząt i jeżeli pragniesz produkować towar najwyższej jakości przy niskich nakładach i dzięki temu osiągać wyższe zyski, możesz tego dokonać we współpracy z firmą HENDRIX i jej agentami.

HENDRIX dostarcza Ci najwyższej jakości produkty paszowe wraz z serwisem zootechnicznym.

AGRONOM OFERUJE PAŃSTWU:

- prestarter
- superkoncentraty HENDRIX
- pasze pełnoporcjowe HENDRIX
- preparaty mlekozastępcze dla cieląt i prosiąt
- śruta sojowa i rzepakowa
- mączki zwierzęce
- premiksy
- otręby pszenne
- automaty paszowe i poidła
- mieszalniki i śrutowniki do pasz

TOWAR DOSTARCZAMY DO GOSPODARSTWA SZUKAMY LOKALNYCH DYSTRYBUTORÓW

Punkty Sprzedarzy: FHZ AGRONOM JASIONKA 5 tel. 54-18-22

Zajac Marianna - Walinna

Jędrzejkiewicz Stanisław - Wygnanów tel. Czemierniki 177

Ignatiuk Grażyna - Hanna tel. 91

Kukawski Kszysztof - Dąbrowica Mała tel. Piszczac 5231

Program Notowań - emisja programu

12²⁰ - 12⁴⁵ poniedziałek, wtorek, środa, czwartek, piątek

20.01.1997 r. - poniedziałek

- *Rzemiosło polskie - Dla piekarzy i lodziarzy*

21.01.1997 r. - wtorek

- *Grzybowe nowości*
- *Owoce na później*

22.01.1997 r. - środa

- *Króliki po czesku - wizyta na kilku czeskich fermach króliczych*
- *Amerykańskie czyściochy - zasady prowadzenia fermy szopów - pracy*

23.01.1997 r. - czwartek

- *ABC Budownictwa*
- *Sztuka groduzenia*

24.01.1997 r. - piątek

- *AWRSP - prezentacja Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa*
- *Gospodarstwo za złotówkę - program nt. osadnictwa w woj. elbląskim*
- *Zagadka*

27.01.1997 r. - poniedziałek

- *Nie tylko araby - nt. mało znanych ras koni*
- *Rodem z Andaluzji - wizyta u Pani Karoliny Wajdy*

28.01.1997 r. - wtorek

- *Gdy słońce gaśnie - szklarnie w Norwegii*

29.01.1997 r. - środa

- *Zielona klinika - Trudne narodziny - pr. nt. porodów u zwierząt gospodarskich*

30.01.1997 r. - czwartek

- *Zamieszkać w gipsie*
- *Ogrzewać powietrzem*

31.01.1997 r. - piątek

- *Z wizytą w Bretanii cz. 2 -*

03.02.1997 r. - poniedziałek

- *Szkockie specjalności cz. 3*

04.02.1997 r. - wtorek

- *Koktajl warzywny*

05.02.1997 r. - środa

- *Po drugiej stronie Bałtyku cz. 2 - pr. nt. farm mlecznych w Szwecji*

07.02.1997 r. - piątek

- *Dzieje rolnictwa - wizyta w Muzeum Rolnictwa w Szreniawie*
- *Euro Tier 96 - relacja z targów listopad 1996r. Hanower*

10.02.1997 r. - poniedziałek

- *Przybysze z Afryki - hodowla strusi*

11.02.1997 r. - wtorek

- *Słoneczna plantacja - możliwości uprawy winorośli w Polsce*
- *Łowy pod kontrolą - hodowla bażantów*

12.02.1997 r. - środa

- *Bezkrwawe łowy*

13.02.1997 r. - czwartek

- *Z rozwianą grzywą - wizyta w Stadninie Koni arabskich w Janowie Podlaskim*

14.02.1997 r. - piątek

- *Wśród ostańców i warowni - pr. nt. Związku Gmin Jurajskich*
- *Jasełkowe nuty - odwiedziny w Domu Kultury w Poniatowicach*

17.02.1997 r. - poniedziałek

- *Spółdzielczość po duńsku*
- *Recepta na bezrobocie*

18.02.1997 r. - wtorek

- *Warzywa z polderów*

19.02.1997 r. - środa

- *Vademecum hodowcy niosek*

20.02.1997 r. - czwartek

- *Komfortowy kurnik*
- *Pod wspólnym dachem*

21.02.1997 r. - piątek

- *Konkurencja dla ODR - ów cz. I - wizyta w kilku izbach rolniczych*
- *Kooperatywa na półwyspie - wizyta w duńskiej spółdzielni na półwyspie Jutlandzkim*

O g ł o s z e n i a

●
KIRYLUK ANDRZEJ tel. 166 Podedwórze

Sprzedam opryskiwacz Pilmet 302 stan dobry (belki 12 m - hydrauliczne podnoszenie)

●
GDULA WALDEMAR zam. Droblin 33 gm. Leśna Podlaska

●
Sprzedam przyczepę zbierającą, kopaczkę elewatorową - stan bardzo dobry oraz kosiarkę rotacyjną do naprawy - cena do uzgodnienia'

●
GŁOWACKI ZBIGNIEW zam. Kopytnik gm. Łomazy tel. 341-822-57

Sprzedam kultywator mało używany

ZAKŁADY CHEMICZNE "POLICE" S.A.

72-010 POLICE, UL. KUŹNICKA 1

ZOO

POLICE

NASZ NAWÓZ - TWÓJ ZYSK

telex 425367 po pl

tel. (091) 17 43 03, 17 11 44

fax (48-91) 173 603

Jeśli pragniesz osiągnąć sukces, zrób to z nami !

Czołowy producent dodatków witaminowo-mineralnych do pasz

poleca Państwu

- **Polfamixy[®]** zalecane do uzupełniania pasz gospodarskich i wytwarzania pasz pełnoporcjowych dla wszystkich gatunków zwierząt

- **Koncentraty paszowe**

Renoma naszej Spółki jest gwarancją wysokiej jakości produktów oraz sprawnego i doświadczonego serwisu zootechnicznego.

Producent: Kutnowskie Zakłady Farmaceutyczne Polfa S.A.
Wytwórnia Premiksów, 99-300 Kutno, ul. Skłęczkowska 16
Dział Marketingu tel./fax (0-24) 53-08-31,
Dział Sprzedaży tel./fax (0-24) 54-75-56

Najbliższa hurtownia: „CENTROWET” Sp. z o.o. ul. Zwycięstwa 26 b, 15-950 Białystok, tel. (0-85) 511-207

NAWOŻENIE W INTEGROWANEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ

Nawożenie w rolniczym gospodarstwie produkcji integrowanej ma za zadanie jak w każdej produkcji roślinnej pokrycie potrzeb pokarmowych roślin na poziomie umożliwiającym wytworzenie plonu odpowiedniej wielkości, jak też jakości produktu rolniczego tak aby spełniał on odpowiednie wymogi jako np. (surowiec dla przetwórstwa rolno - spożywczego, pasza dla zwierząt, bądź też gotowy produkt żywnościowy).

Nawożenie w IPR musi uwzględniać też wymogi ochrony środowiska a szczególnie gleby i wody. Musimy brać pod uwagę stan zasobności gleby w dany składnik pokarmowy (optymalne jest utrzymanie średniej zasobności), jego podatności na wymywanie (nie dopuszcza się tu nawożenia na zapas). Należy dążyć do maksymalnego i racjonalnego wykorzystania wszystkich naturalnych źródeł składników pokarmowych dostępnych w gospodarstwie (nawozy organiczne, rośliny motylkowe, poplony, resztki poźniwne, słoma). Nawozy potasowe, fosforowe i wapniowe należy wysiewać w okresach kiedy możliwe jest szybkie wymieszanie ich z glebą.

Nawozy azotowe wysiewać w dawkach dzielonych biorąc pod uwagę okresy pobierania azotu przez daną roślinę tak aby przemieszczenia azotu do atmosfery jak i do wód podziemnych ograniczyć do koniecznego minimum. Technika wysiewu nawozów musi zapewnić ich równomierne rozsianie po całym polu.

Nawożenie w IPR musi bezwzględnie zapewnić jednak utrzymanie żyzności gleby na optymalnym poziomie poprzez:

- *utrzymanie dodatniego bilansu substancji organicznej*
- *zapewnienie odpowiedniego odczynu gleby uwzględniającego typ gleby*
- *utrzymanie rezerwy w glebie przyswajalnego dla roślin fosforu, potasu, magnezu i mikroelementów na poziomie średniej zasobności.*

Przestrzeganie wyżej wymienionych zasad pozwoli na realne określenie spodziewanego plonu w warunkach konkretnego gospodarstwa, oraz osiągnięcie poprawy wyników finansowych danej uprawy.

mgr inż. Tadeusz Rowiński

Dlaczego Giełdy

Rolnictwo polskie charakteryzuje się dużym rozdrobnieniem produkcji żywności oraz jej obrotu.

Warunki obrotu produktami rolno-żywnościowymi odbiegają w znacznym stopniu od norm stosowanych i przyjętych na świecie. Obecny rynek rolno-żywnościowy w Polsce można określić jako żywiłowy, usiłujący w różny sposób dostosować się do nowych warunków. Zaistniała więc konieczność wykreowania nowej organizacji i struktury rynku rolnego usprawniającej obrót produktami rolno-żywnościowymi w Polsce, która zmniejszy lub zniweluje niekorzystne zjawiska. W 1994 roku Ministerstwo Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej opracowało program budowy sieci rynków hurtowych i giełd rolnych. Zakłada on powstanie nowych kanałów dystrybucji towarów rolno - spożywczych, opartych głównie na: giełdach towarowych, rynkach hurtowych i rynkach pierwotnych (producenckich). Przyszłe centrum hurtowe rolno - spożywcze dla makroregionu lubelskiego, zgodnie z programem rządowym powstanie w Elizówce koło Lublina jako jedno z siedmiu podobnych zamierzeń przewidzianych dla całego kraju.

Inicjatywy podejmowane w tym względzie doprowadziły ostatecznie do zarejestrowania we wrześniu 1995 roku Spółki Akcyjnej Lubelska Giełda Rolno-Ogrodnicza. Celem jej działania będzie:

- *Utworzenie, zarządzanie i prowadzenie rynku hurtowego na którym będzie dokonywany obrót produktami rolno - ogrodniczymi i innymi artykułami spożywczymi oraz prowadzenie pośrednictwa w handlu tymi artykułami.*
- *Wynajem i dzierżawa powierzchni i pomieszczeń dla prowadzenia działalności gospodarczej przez inne podmioty świadczące usługi na rzecz rynku rolnego.*
- *Badanie rynku produktów rolnych i ogrodniczych.*
- *Prowadzenie działalności doradczej w dziedzinie produkcji rolnej, ekonomiki rolnictwa, księgowości oraz zasad funkcjonowania obrotu na giełdzie rolniczej.*
- *Działalność badawcza edukacyjna, informacyjna i wydawnicza w dziedzinie rynku rolnego.*

Miszczak Jan
ZDR Parczew

ŚRODKOWO-WSCHODNIEJ

Według oceny specjalistów około 40-50 % produkcji owoców świeżych jest eksportowane. Eksport ten dynamicznie wzrasta od 1992 roku. Nasz kraj eksportuje głównie owoce mrożone (53,7 %), owoce miękkie (21,2%) jabłka i gruszki (18,6 %). Polska zajmuje znaczącą pozycję w handlu owocami z krajami Europy Środkowo-Wschodniej (EŚW). Największymi odbiorcami owoców z grupy EŚW są Rosja, Ukraina, Białoruś, a następnie Czechy i Słowacja. Eksport do krajów Unii Europejskiej jest ograniczony wysokimi cenami wejścia i niską jakością owoców. Do najważniejszych owoców eksportowanych z Polski do krajów EŚW należą jabłka, owoce jagodowe, wiśnie, śliwki oraz reeksportowane owoce południowe (głównie banany i pomarańcze). Duży popyt na polskie jabłka w tych krajach związany jest z brakiem tych owoców na rynkach wewnętrznych. Jabłka z rodzimej produkcji zostają sprzedane w ciągu 5 miesięcy od zbioru. Związane jest to z brakiem przechowalni i uprawą odmian nie nadających się do długotrwałego przechowywania. Należy przypuszczać, że polskie jabłka nadal będą zajmować dominującą pozycję w handlu z krajami EŚW, jednak wraz z bogaceniem się społeczeństw tych krajów będą wyższe wymagania jakościowe i inne preferencje odnośnie gatunków owoców. Polska rywalizuje z krajami Europy Zachodniej głównie Francją i Holandią w zaopatrzeniu krajów EŚW w jabłka deserowe. Konkurencję cenową wygrywają eksporterzy z Unii Europejskiej ponieważ posiadają gwarancje kredytowe, mogą oferować towar na zasadach dostawy z odroczoną płatnością. Innym polskim eksportowym

produktem są truskawki. Obecnie odnotowujemy tendencje spadkową w eksporcie truskawek mrożonych. Odbiorcą truskawek mrożonych jest Unia Europejska (90% całkowitej produkcji). Owoce jagodowe w postaci mrożonej eksportowane są także do Rosji a w postaci świeżej do Czech i na Słowację. Na podstawie danych statystycznych możemy stwierdzić, iż wzrasta eksport do krajów EŚW owoców przetworzonych w porównaniu ze świeżymi. Ważną pozycją w eksporcie jest koncentrat soku jabłkowego. Polska jest drugim po Stanach Zjednoczonych producentem i eksporterem tego produktu. Importujemy coraz więcej owoców południowych (bananów, owoców cytrusowych i winogron). Handel z krajami Europy Wschodniej wiąże się z dużym ryzykiem. Eksporterzy nie mogą często wyegzekwować płatności w wyznaczonym terminie. Dysponujemy niewystarczającą ilością przejść granicznych na wschodniej granicy charakteryzujących się małą przepustowością. Barięą jest również niedostateczna znajomość rynku wschodniego i ograniczona wiedza na temat wymiany handlowej ze wschodem. Poza tym rozliczenia dokonywane są w dewizach a nie w walucie narodowej co podwyższa koszty transakcji. Zagrożeniem jest mała efektywność i niedoskonałość systemu bankowego. Polscy eksporterzy wysyłający swoje produkty na wschód nie posiadają ulg podatkowych. Barięą trudną do pokonania jest niewystarczająca promocja polskich towarów na rynkach wschodnich. Jednak mimo istniejących zagrożeń nadal będziemy eksportować swoje owoce na wschód.

PPHU. ALIMA-DIS
SP. Z O.O.

ul. Berlinga 19 63-000 Środa Wlkp.

tel./fax. (0-667) 538-61, 538-62, 541-97

OFERUJE

**Przewodowe instalacje dojarские
oraz hale udojowe według zachodnich technologii**

zapewniamy: pełną dokumentację, pomoc techniczną, montaż, fachowe doradztwo

**Schładzarki do mleka dla każdego producenta,
zbiornikowe otwarte oraz cysterny**

*od 150 do 15 000 litrów, nowe i używane po remoncie, zbiornikowe, cysterny,
z automatycznym myciem, elektroniczne sterowanie, ekologiczne na freon R-22*

Na raty !!!

Bez zrymów !!!

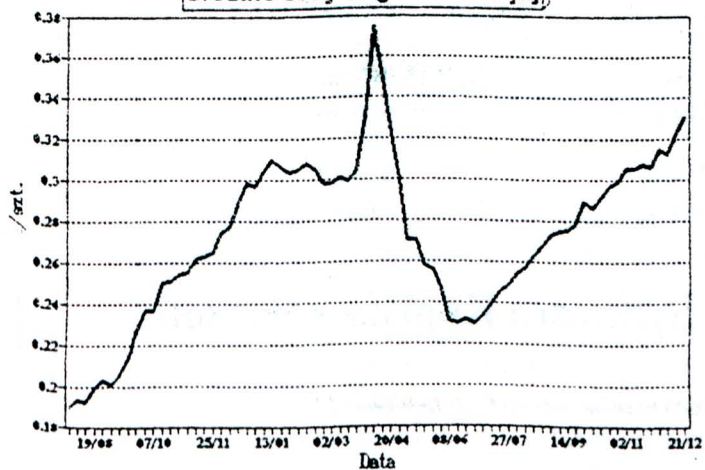
Ministerstwo Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej - Departament Rynku Rolnego
 Raport tygodniowy z handlu targowiskowego w/g meldunków z Ośrodków Doradztwa Rolniczego
 w okresie od 16-21 grudnia 1996 r.

Województwo	Targowisko	PSZENICA zł/dt	ZYTO zł/dt	JĘCZMIEN zł/dt	ZIEMNIAKI zł/dt	PROSIĘTA zł/parę	JAJA zł/szt	JABŁKA zł/kg	CEBULA zł/kg
	min	50	30	40	8	90	0,24	0,60	0,11
	max	80	64	70	40	230	0,50	1,50	1,00
	średnia	60,18	42,66	52,55	21,67	172,75	0,33	1,07	0,53
	najczęściej płacono	60	40	50	20	150	0,3	1	0,5
Biała Podlaska	Piszczac	58	38	45	10	160	0,35	0,80	0,40
Biała Podlaska	Miedzyrzec	60	38	50		180	0,40	0,80	0,50
Białystok	Siemiatycze	56	37			200	0,34	0,60	0,50
Białystok	Sokolka	54	38	43		230	0,31	0,60	0,24
Bielsko Biala	Oswiecim	60		60		200	0,30	1,20	0,70
Bielsko Biala	Zywiec	68	54	60	24	210	0,32	1,10	0,50
Bydgoszcz	Koronowo	56	40	50	25	160	0,30	1,20	0,40
Bydgoszcz	Tuchola	56	40	50		150			
Chelm	Chelm					155	0,35	0,80	0,60
Chelm	Krasnystaw	52		50		170	0,32	0,80	0,60
Ciechanow	Płonsk	58	40		10	160	0,27		
Ciechanow	Strzegowo	61	41	53		90		1,00	0,40
Czestochowa	Koniecpol	60	43	55	18	180	0,32	1,00	0,40
Czestochowa	Zarki	60	45	54	20	175	0,30	1,00	0,40
Elblag	Ormeta	51				160	0,32	1,00	0,50
Elblag	Susz	55		50		170	0,32	1,10	0,60
Gorzow Wlkp.	Drezdenko	50	30	40		150	0,33	1,30	0,80
Gorzow Wlkp.	Gorzow Wlkp.	60		50	25	150	0,28	1,20	0,70
Jelenia Gora	Jelenia Gora	80		60	35	160	0,32	1,50	1,00
Jelenia Gora	Boleslawiec	60			18	150	0,27	1,30	0,60
Katowice	Siewierz	65	50	60	20		0,30	1,00	0,40
Katowice	Wodzislaw	70	64	70	24		0,31	1,00	0,60
Konin	Konin	70	50		30	170	0,30	1,10	0,50
Konin	Slupca	56	44	54	30	170	0,26	1,00	0,50
Koszalin	Koszalin	58			35		0,30	1,20	0,80
Koszalin	Swidwin				35	160	0,35	1,20	0,80
Krakow	Slomniki	53		48	14		0,40	1,15	0,11
Krakow	Proszowice	53		48	14	210	0,40	1,15	0,11
Krosno	Krosno	70		60		230	0,45	1,10	0,50
Krosno	Sanok				40	200	0,30	1,00	0,70
Legnica	Glogow	59		48	19	160	0,24	1,10	0,65
Legnica	Jawor	54		46	25	125	0,26	1,15	0,35
Leszno	Leszno	62	46		25	135	0,30	1,00	0,80
Leszno	Rawicz	60		57	30	150	0,30	1,10	
Lodz	Głowno	64	44	60	10		0,37	1,00	0,30
Lodz	Ozorkow	60	39	50	11	190	0,30		0,30
Lomza	Sokoloy	55	38	42		220	0,30		
Lomza	Kolno	55	38			150	0,40	1,20	0,50
Lublin	Ryki	60	38	50		180	0,47	0,80	0,40
Lublin	Markuszow	53				200	0,40	0,70	0,40
Nowy Sacz	Nowy Targ	70	60	70	25	220	0,45	1,50	0,70
Nowy Sacz	Grybow	70	50	60	35	200	0,40	1,00	0,60
Opole	Nysa				30	140	0,29	1,00	0,50
Ostroleka	Ostroleka	60	40	55		170	0,30	0,80	0,40
Ostroleka	Wyszkow	65	45	60	8	190	0,35	1,00	0,50
Pila	Zlotow				20	160	0,29	1,30	0,60
Pila	Szamocin	60	40	49		150		0,90	0,60
Piotrkow Tryb.	Radomsko	60		50	16	160	0,29	1,00	0,50
Piotrkow Tryb.	Opoczno	70	40	60	15	150	0,40	1,20	0,50
Plock	Gabin	61			12	170	0,34	1,05	0,27
Plock	Sierpc	58	45	53		180	0,34	1,05	0,30
Poznan	Oborniki	60	50	54	20	160	0,30	1,10	0,70
Poznan	Pniewy	58	46	45	27	152	0,28	1,30	0,60

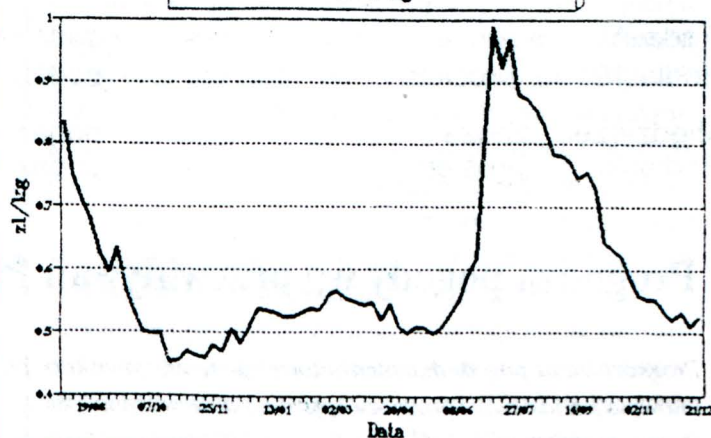
Ministerstwo Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej - Departament Rynku Rolnego
 Raport tygodniowy z handlu targowiskowego w/g meldunków z Ośrodków Doradztwa Rolniczego
 w okresie od 16-21 grudnia 1996 r.

Województwo	Targowisko	PSZENICA zł/dt	ŻYTO zł/dt	JĘCZMIEN zł/dt	ZIEMNIAK zł/dt	PROSIĘTA zł/parę	JAJA zł/szt	JABŁKA zł/kg	CEBULA zł/kg
Przemyśl	Przemyśl	60		50	20	180	0,30	1,20	0,50
Przemyśl	Jarosław				20	190	0,30	1,00	0,60
Rzeszów	Leżajsk	63		52		195	0,38	1,10	0,50
Rzeszów	Mielec	60	40	54	20	220	0,35	1,20	0,60
Siedlce	Garwolin	63	40	50	10	190	0,45	0,75	0,30
Siedlce	Siedlce	64	36	54		185	0,30	0,90	0,45
Sieradz	Sieradz	68	48		18	175	0,35	1,20	0,60
Sieradz	Wielun	64	43		20	160	0,32	1,20	0,60
Skierniewice	Brzeziny	63	40	55	10		0,40	1,20	0,50
Skierniewice	Sochaczew	57	40	55	12	190	0,33	1,00	0,60
Ślupsk	Człuchów			48	30	140	0,30	1,20	0,80
Ślupsk	Lebork	60	40	50	25		0,30	1,00	0,40
Suwałki	Olecko	55	39	50	22	180	0,38	1,40	0,50
Suwałki	Suwałki	56	41	50	25	170	0,33	1,30	0,60
Tarnobrzeg	Janów Lubelski	57	40	53	18	180	0,35	1,00	1,00
Tarnobrzeg	Opatów	51		47		200	0,33		
Tamów	Bochnia	60	52	55	20	185	0,50	1,20	0,40
Tamów	Tuchów	62		55	20	200	0,34	0,90	0,60
Torun	Biskupiec	58	37	50		170	0,30	1,10	0,50
Torun	Nowe Miasto	60	40	58		170	0,31	1,00	
Wałbrzych	Bystrzyca	60	40	48	30	150	0,32	1,20	0,60
Wałbrzych	Dzierżoniów				30		0,28	1,20	0,50
Warszawa	Góra Kalwaria	65		50	15	200	0,44	0,80	0,70
Warszawa	Grodzisk Mazowiecki	60	40	50	12	180	0,32	1,00	0,20
Włocławek	Skepe	58	40	46		155	0,30	0,75	0,40
Włocławek	Dobrzyń	58	40	50	20	150	0,30	1,20	0,50
Wrocław	Woiłów	65		55	30	170	0,30	1,20	0,60
Wrocław	Olesnica				25	150	0,30	1,30	0,55
Zamość	Bilgoraj				20	180	0,30	0,70	0,55
Zamość	Zamość		40	49			0,27	1,00	0,40
Zielona Góra	Wolsztyn	60	44	50	20	155	0,32	1,40	0,60
Zielona Góra	Zagan	60			20	150	0,29		

Srednie ceny targowiskowe jaj

Srednie ceny targowiskowe cebuli w zł/kg

NOTOWANIA Z TARGÓW I JARMARKÓW

SPORZĄDZONE PRZEZ OŚRODEK DORADZTWA ROLNICZEGO
w GRABANOWIE

(Ceny w zł za jednostkę)

Wyszczególnienie	J.M.	Wisznice	Parczew	Łosice	Radzyń Podlaski	Międzyrzec Podlaski
		06.01.1997 poniedziałek	07.01.1997 wtorek	08.01.1997 środa	08.01.1997 środa	09.01.1997 czwartek
pszenica	q	-	-	53-55	55-60	55-60
pszenżyto	q	-	-	-	45	-
żyto	q	-	-	35	39-40	38-40
owies	q	-	-	35-36	39-40	38-40
jęczmień	q	-	-	46	50-55	52
mieszanka zbożowa	q	-	-	36	-	-
otręby pszenne	q	-	-	36	-	-
prosięta 10-15kg	para	170	130-150	150-160	200-210	170-190
prosięta pow. 15 kg	para	-	-	190	220-240	200-220
krowa	szt.	-	-	1600	-	-
krowa z cielakiem	szt.	-	-	1700	-	-
jaja	szt.	-	0,26-0,30	0,29-0,35	0,28-0,32	0,28-0,32
jabłka	kg	-	0,60-0,70	0,5-1,0	-	0,60-1,0
cebula	kg	-	0,5	0,50	0,4-0,5	0,40-0,50
kapusta biała	kg	-	-	-	-	0,40
kapusta czerwona	kg	-	-	-	-	0,70
kapusta kiszona	kg	-	-	-	-	1,2
marchew	kg	-	0,80	0,50	-	0,50
pietruszka	kg	-	1,80	1,50	-	2,00
buraki	kg	-	-	0,50	-	-
czosnek	szt.	-	-	0,10-0,30	-	-
orzechy	kg	-	-	3,00	-	-

Wisznice : zboża - podaż brak popyt brak
 prosięta - podaż mała popyt mały

Parczew : zboża - podaż brak popyt brak
 prosięta - podaż mała popyt mały

Łosice : zboża - podaż średnia popyt średni
 prosięta - podaż średnia popyt średni

Radzyń zboża - podaż mała popyt średni
Podlaski: prosięta - podaż mała popyt średni

Międzyrzec zboża - podaż mała popyt średni
Podlaski: prosięta - podaż mała popyt mały

Prognoza pogody wg przewidywań Pana Sylwestra Kopisia z Wisznic

Prognozowanie pogody długoterminowe opiera na zjawiskach przyrodniczych, obserwacjach zachowania ptaków i zwierząt.
Głównie jednak swoje prognozy opiera na obserwacji księżyca.

Prognoza na styczeń.

Do 20 stycznia 1997 r. spadnie jeszcze wilgotny śnieg a temperatura będzie wynosić nocą do -13⁰C, dniem -8⁰C - -9⁰C.
Po 20 stycznia spadek temperatury do -30⁰C a nawet poniżej.

Zasady odchowu prosiąt

Najwięcej strat prosiąt następuje w pierwszych dniach życia.

Aby ograniczyć te straty należy ograniczyć negatywny wpływ czynników, które w tym okresie zagrażają prosiętom.

Opiekę nad prosiętami zaczyna się od momentu porodu, którego przebieg powinien być dozorowany.

W stosunku do loch najważniejsze jest ograniczenie stresu poprzez łagodne postępowanie, masowanie wymienia, zapewnienie dostępu do wody itp. Stres spowodowany niewłaściwym postępowaniem, w skrajnych przypadkach może nawet zahamować przebieg porodu a zawsze spowoduje zdenerwowanie lochy i większe niebezpieczeństwo przygnięcia prosiąt.

Aby odpowiednio zaopiekować się rodzącymi się prosiętami, trzeba uprzednio przygotować ciepłą wodę, ściereczki, nożyczki, jodynę. Interwencja lekarza jest konieczna w przypadku gdy przerwy między rodzącymi prosiętami są dłuższe niż 30-40 minut. Nie można wyciągać prosiąt przy użyciu nadmiernej siły, może to doprowadzić do uszkodzenia dróg rodnych lochy. Dla prosiąt moment porodu to gwałtowna zmiana środowiska, niosąca za sobą ogromny stres i różnorodne zagrożenia. Odpowiednim postępo-

waniem staramy się ograniczyć wpływ tych zagrożeń. Każde rodzące się prosię winno być odebrane i natychmiast oczyszczone z krwi, resztek łożyska i śluzu. Należy zwrócić uwagę na nozdrza i pyszczek, zwłaszcza jeżeli prosię nie oddycha. Po starannym wytarciu do sucha i obciążeniu kielków prosię zostaje umieszczone w ogrzewanym legowisku.

Po tych pierwszych zabiegach najszybciej jak to możliwe dosadzamy każde nowo narodzone prosię do matki, aby jak najszybciej odessało pierwszą porcję siary. Dzięki temu noworodek otrzymuje życiodajny zastrzyk energii i pierwszą porcję ciał odpornościowych. W 4-5 dniu życia należy uzupełnić żelazo stosując jeden z preparatów, które uzupełniają ten niedobór. Od pierwszych dni życia prosię powinno mieć stały dostęp do wody, gdyż jej ilość zawarta w mleku a później w paszy jest niewystarczająca.

Zdrowe prosięta odznaczają się dobrym apetytem i lśniącą szczecinką, różową skórą i chęcią do zabawy w przerwach między spaniem a jedzeniem.

Barbara Bahniuk
ZDR Łosice

Nasiona łubinów w żywieniu świń

Na terenie gminy Sarnaki wielu rolników uprawia rośliny strączkowe, głównie łubin żółty, czasem wąskolistny. Spotykam się z pytaniami odnośnie wartości pokarmowej i stosowania nasion łubinów w żywieniu trzody chlewnej. Głównym walorem paszowym łubinów jest duża zawartość białka. Waha się ona od 274 g białka strawnego w 1 kg łubinu niebieskiego do 346 g białka strawnego w 1 kg łubinu żółtego. Różnice w zawartości białka zależą nie tylko od gatunku, lecz również od odmiany w obrębie tego samego gatunku. Białko łubinów zawiera znaczne ilości aminokwasu lizyny - ok. 17 g w 1 kg, a jednocześnie mało aminokwasów siarkowych - metioniny, cystyny i tryptofanu.

Szerokie wykorzystanie jako paszy nasion łubinów jest ograniczone przez znajdujące się w nich tzw. substancje antyżywniowe. Nasiona łubinów zawierają taniny oraz alkaloidy, które pogarszają smak paszy i ograniczają ich spożycie. Pobrane w dużych ilościach mogą wywoływać u świń wymioty, a w skrajnych wypadkach nawet paraliż. Dopuszczalny poziom alkaloidów w łubinach w żywieniu świń nie powinien przekraczać 0,02 %. Należy tu zaznaczyć, że łubiny słodkie z kolejnych upraw mają tendencję do gorzknięcia, czyli wzrostu alkaloidów. Dlatego też każda partia łubinu powinna być oceniana jakościowo przed skarmianiem.

Należy też pamiętać, że nasiona łubinów zawierające powyżej 12 % wody, wymagają szybkiego dosuszenia.

W przeciwnym wypadku łatwo się zagrzybiają i pleśnieją. Grzyby i pleśnie produkują bardzo groźne dla zwierząt toksyny.

Dlatego żywienie świń nasionami łubinów wymaga zachowania ostrożności. I tak w żywieniu prosiąt nie zaleca się w ogóle udziału łubinu. Warchlakom można podać do 5 % łubinu słodkiego wąskolistnego, do 10 % łubinu słodkiego żółtego. Należy pamiętać, że łubiny w dawkach dla warchlaków mogą spowodować znaczące osłabienie wzrostu i gorsze wykorzystanie paszy. W żywieniu tuczników stosujemy do 5 % łubinu słodkiego białego, do 10 % łubinu słodkiego wąskolistnego i do 15 % łubinu słodkiego żółtego. W żywieniu zwierząt hodowlanych dajemy do 10 % łubinu słodkiego żółtego. W żywieniu loch można stosować minimalne ilości łubinów pastewnych.

Podsumowując, należy zaznaczyć, że największe zastosowanie znajdują łubiny pastewne w żywieniu tuczników, szczególnie w końcowej fazie tuczu tj. 70-110 kg, gdzie mogą stanowić podstawowe źródło białka w dawce.

Zofia Chotyniec
ZDR Łosice

Jak żywić krowy zasuszone

Krowy w okresie zasuszenia są często żywione zbyt obficie i jednostronnie. To powoduje zwiększenie występowania porażenia poporodowego, niebezpieczeństwo ciężkich porodów, nagromadzona nadmiernie ilość tłuszczu zapasowego na cele produkcyjne w pierwszych 4 miesiącach laktacji prowadzi do wystąpienia ketozy. Potrzeby pokarmowe krowy w okresie zasuszenia są często przecenione przez rolników.

Dodatkowe zapotrzebowanie na rozwój płodu i gruczołu mlekowego w ósmym miesiącu ciąży szacuje się na równowartość 3-5 kg, a w dziewiątym 6-7 kg mleka ponad zapotrzebowanie bytowe. Natomiast zapotrzebowanie na białko w końcowych tygodniach ocenia się na równowartość 7-8 kg mleka tj. około 650 g ponad potrzeby bytowe. Bardzo ważny w żywieniu krów jest wapń. Często u krów wysokowydajnych występują porażenia poporodowe, które prowadzą do zmniejszenia wydajności mlecznej, a nawet śmierci zwierzęcia. Przyczyną jest gwałtowny spadek poziomu wapnia we krwi krów po porodzie. Dobowa dawka wapnia dla krów w tym okresie powinna wynosić 40-45 g przy stosunku wapnia do fosforu jak 1:1. Taką ilość krowy zasuszone mają w paszach objętościowych. Mieszanki mineralne o niskim udziale wapnia podaje się w dawce 50 g dziennie i zwiększa się tak aby w ostatnich 3 tygodniach ciąży otrzymała 100 g. W okresie żywienia zimowego niezbędne jest podawanie dodatków witaminowych szczególnie wit. A i karotenu np. Polfamix U około

120 g na szt. dziennie. Natomiast wysokowydajnym krowom zaleca się przed i po porodzie podawać 30-60 g tlenku magnezu i 30-60 g kwaśnego węglanu sodu, które przeciwdziałają zakwaszeniu przewodu pokarmowego zwiększają pobranie paszy i wydajność mleczną krów. Sól w żywieniu w zwiększonej ilości powoduje zwiększenie występowania schorzeń wymienia. Skarmiana pasza musi być dobrej jakości i zróżnicowana. Pasze złej jakości głównie kiszonki powodują, że cieleta są małe i bardzo słabe - często chorują. Siara krowy zawiera mniej substancji odpornościowych.

W końcowym okresie zasuszenia i na początku laktacji krowy obniżają pobieranie paszy o 30-35 % w stosunku do maksymalnego pobierania w laktacji. Żywienie więc musi być dostosowane do możliwości pobierania paszy. Na 3 tygodnie przed ocieleniem zaleca się podawanie paszy treściwej, zwiększając ją co 7 dni o 1-1,5 kg tak, aby w zależności od wydajności przed ocieleniem krowa otrzymała 3-4 kg. W okresie letnim do żywienia krów zasuszonych wystarczy zielonka z dodatkiem słomy pastewnej. Przy słabych plonach zielonki należy podać dodatkowo 1 kg śruty zbożowej.

Na podstawie porad
prof. T. Szulca i prof. J. Presia
opr. A. Strąćicka

Czynniki środowiskowe wpływające na jakość mleka.

W artykule tym chciałbym skupić się na kilku czynnikach związanych ze środowiskiem obory mających zdecydowany wpływ na jakość pozyskiwanego mleka.

Krawędź żłobu na stanowiskach krótkich i średnich nie powinna być wyższa niż 20 cm, gdyż w innym przypadku krowa ma trudności ze wstawianiem i może przydeptywać strzyki, które w efekcie prowadzą do zapalenia wymienia. Przydeptywaniu strzyków można zapobiec poprzez:

- odpowiednio dobraną długość i szerokość stanowiska do wielkości krowy,
- używanie uwięzi dostosowanych do naturalnych ruchów krowy jakie ona wykonuje podczas kładzenia się i wstawiania,
- stosowania przegród między stanowiskami,
- unikanie przewiewnych i zimnych legowisk,
- używanie w razie potrzeby siatki chroniącej wymiona przed urazami,

- unikanie stanowisk o śliskiej powierzchni,
- pielęgnowanie racic,
- stosowanie słomy jako ściółki,
- umieszczenie na legowisku gumowej maty jako miękkiego podłoża.

Krawędź żłobu może być wyższa niż 20 cm, ale możliwe jest tylko przy stanowiskach długich. Żłób może być siedliskiem bakterii chorobotwórczych, dlatego też aby temu zapobiec należy dbać o czystość. Powierzchnia żłobu powinna być gładka i równa co utrudnia rozwój bakterii.

Do picia należy podawać dobrą wodę, gdyż tylko taka zapewni uzyskanie mleka wysokiej jakości. Często w wodzie stwierdza się bakterie coli /podejrzaną wodę oddaj do analizy/. Powodują one zaburzenia procesów trawiennych w żwaczu i jelitach. Poidła należy umieszczać w ten sposób, by każda krowa mogła spokojnie się napić, nie niepokojąc innych. Poidła trzeba codziennie czyścić. Podczas

wypasania krów na pastwiskku należy pamiętać o tym, aby woda była cały czas w zbiorniku. Brak wody w tym miejscu prowadzi do szukania i korzystania z wody w innym miejscu o niepewnym pochodzeniu.

Dużą rolę odgrywa też oświetlenie. Nocne oświetlenie obory zmniejsza ryzyko przydeptywania strzyków przez inne krowy. Jest ono pomocne też krowom, które cielą się same w godzinach nocnych. Dobre oświetlenie dzienne stwarza korzystne środowisko w oborze.

Niewłaściwa wentylacja przyczynia się do obniżenia wydajności mlecznej krów. W oborach zimnych, wilgotnych i z przeciągami, krowy nie czują się dobrze. Optymalna temperatura w oborze powinna wynosić 12-15 °C, a wilgotność powietrza około 80 %.

Należy też pamiętać o pielęgnacji racic i skóry. Krowy, którym nie koryguje się racic znacznie częściej następują na strzyki, co prowadzi do zapalenia wymion. Odpowiednim momentem do tego typu zabiegu jest okres wiosny.

Duże znaczenie w całym procesie pozyskiwania mleka ma instalacja udojowa. Musi ona mieć prawidłową wydajność i parametry udoju oraz regularny serwis i dezynfekcję. Osoba obsługująca urządzenia sama powinna być przykładem czystości.

Zlewnia przyborowa - to pomieszczenie, które pod względem higieny musi zajmować pierwsze miejsce w gospodarstwie. Aby utrzymać je w czystości, konwie, chłodziarki, podłoga i ściany muszą być łatwe do zmywania. W pomieszczeniu tym nie mogą stać przedmioty, które wydzielają bądź chłoną zapach. Należy zwracać uwagę, aby kierunek przepływu powietrza nie był w stronę zlewni. Duży wpływ na jakość mleka ma też jakość i stan podawanej paszy.

ODR Grabanów B. Fiłatiuk

JAKIE PALENISKA SĄ WŁAŚCIWE

Znając najważniejsze przyczyny powstawania pożarów podczas użytkowania urządzeń ogrzewczych związane z ich stanem technicznym (opisane w poprzednich dwóch naszych artykułach), trzeba też wiedzieć w jaki sposób można się przed ich wystąpieniem wystarczająco zabezpieczyć. Najważniejsze zasady, które przedstawiamy poniżej, wynikają z obowiązujących obecnie przepisów.

Właściwie wykonane palenisko powinno być umieszczone na podłożu niepalnym o grubości co najmniej 15 cm, a przy piecach metalowych minimum 30 cm. Podłoga łatwo zapalna (z desek, płyt pilśniowych, płyt wiórowych lub sklejki itp.) przed drzwiczkami paleniska powinna być zabezpieczona pasem materiału niepalnego o szerokości co najmniej 30 cm sięgającym poza krawędzie drzwiczek co najmniej po 30 cm z każdej ze stron.

Piece metalowe lub w ramach metalowych, rury przyłączeniowe oraz otwory do czyszczenia powinny być oddalone od łatwo zapalnych (np. drewnianych), nie osłoniętych części konstrukcyjnych budynku co najmniej 60 cm, a od osłoniętych okładziną z tynku o grubości 2,5 cm lub inną równorzędną okładziną - co najmniej 30 cm.

Piec wykonany z kamienia, cegły, kafla lub podobnych materiałów niepalnych powinien być oddalony od łatwo zapalnych, nie osłoniętych części konstrukcyjnych budynku co najmniej 30 cm, a od osłoniętych okładziną z tynku o grubości 2,5 cm na siatce albo równorzędną okładziną - co najmniej 15 cm.

Palenisko otwarte (np. kominek) może być stosowane tylko w pomieszczeniu, w którym nie występuje zagrożenie wybuchem (czyli nie ma możliwości tworzenia przez

palne gazy, pary palnych cieczy, pyły lub włókna palnych ciał stałych, w różnych warunkach, mieszanin z powietrzem, które pod wpływem iskry, łuku elektrycznego lub wysokiej temperatury wybuchają) w odległości co najmniej 60 cm od łatwo zapalnych części budynku. W pomieszczeniach ze stropem (sufitem) drewnianym lub innym ale wyłożonym palnym materiałem (np. płyty, styropian itp.) palenisko otwarte powinno mieć okap wykonany z materiałów niepalnych, wystający co najmniej 30 cm poza krawędź paleniska.

Najmniejszy wymiar przekroju lub średnica murowanych przewodów kominowych spalinowych o ciągu naturalnym i przewodów dymowych powinna wynosić co najmniej 0,14 metra.

Trzony kuchenne na paliwo stałe oraz paleniska otwarte (kominki) o wielkości otworu paleniskowego kominka do 0,25 m² mogą być przyłączone wyłącznie do własnego, samodzielnego przewodu dymowego, posiadającego co najmniej wymiary 14 x 14 cm, a w przypadku kominków o większym otworze paleniskowym - co najmniej 14 x 27 cm, przy czym dla większych przewodów o przekroju prostokątnym należy zachować stosunek wymiarów boków 3:2.

Trzonów kominowych wydzielonych lub oddylatowanych od konstrukcji budynku nie można obciążać stropami.

Opracowano
w Wydziale Kontrolno-Rozpoznawczym
KW PSP

Podsumowanie konkursu "Najpiękniejsza wieś i zagroda na Podlasiu".

W dniu 12 grudnia 1996r. odbyło się w siedzibie ODR Grabanów podsumowanie konkursu "Najpiękniejsza wieś i zagroda na Podlasiu" z udziałem uczestników, członków Komisji Rejonowych i Wojewódzkiej i gości zaproszonych. Obecny był Wojewoda Białkopodlaski Tadeusz Korszeń a także Dyrektor Wydziału Rolnictwa Waldemar Kuzawiński.

Podsumowanie to jest organizowane po raz drugi. Pierwsza edycja konkursu odbyła się w roku ubiegłym.

Idea konkursu już wówczas nie była nowym zadaniem lecz kontynuacją wielu wcześniejszych działań, związanych z poprawą estetyki, higieny i warunków ekologicznych wsi i zagród. Działania te podejmowane były przez ODR a także i inne instytucje (między innymi Stacje Sanit. Epidemiologiczne, Woj. Związek Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych). Głównymi celami konkursu są:

- *poprawa warunków estetycznych i higienicznych wsi i zagród,*
- *ochrona środowiska wsi,*
- *pobudzanie aktywności mieszkańców wsi,*
- *podejmowanie inicjatyw i inwestycji proekologicznych przez mieszkańców wsi i samorządy lokalne.*

Konkurs prowadzony jest w dwóch etapach: etapie rejonowym i etapie wojewódzkim, w dwóch kategoriach: w kategorii zagród i kategorii wsi.

W tegorocznej edycji konkursu uczestniczyło 61 zagród i 7 wsi. Z tej ilości do etapu wojewódzkiego zakwalifikowano 5 wsi i 15 zagród.

Koordinatorem działań jest Ośrodek Doradztwa Rolniczego. W lustracji i ocenie uczestniczyli: Stacje Sanitarne - Epidemiologiczne, Urzędów Gmin i przedstawiciele samorządów lokalnych.

W konkursie mogli wziąć udział mieszkańcy wsi - właściciele gospodarstw rolniczych oraz wsie, z zastrzeżeniem, że nie mogą to być siedziby Urzędów Gmin.

Kryteria oceny zagrody dotyczyły:

- *estetyki i higieny całości zagrody,*
- *urządzenia ogrodu przydomowego (sad, jagodnik, warzywnik i ogród ozdobny)*
- *obiektów sanitarnych,*
- *składowania obornika,*
- *higieny wnętrza budynków inwentarskich,*
- *problemu odpadów oraz ścieków.*

Przy ocenie wsi komisje zwracały uwagę na:

- *wygląd estetyczny wsi,*
- *wyposażenie w urządzenia zw. z ochroną środowiska,*
- *aktywność mieszkańców wsi,*
- *działalność KGW, zespołów ludowych,*
- *funkcjonowanie zakładów usługowych, produkcyjnych i handlowych.*

Komisja Wojewódzka w składzie:

STANISŁAW JELEŃ - Zastępca Dyrektora ODR jako Przewodniczący Komisji,

BOŻENNA KALISZUK - pracownik wydz. Rolnictwa,
KONRAD RADZIKOWSKI - pracownik Stacji Sanit. Epid.

STANISŁAWA KOSIURA - przew. Woj. Rady Kobiet,
BOŻENA WARDA - ODR Grabanów,
HENRYK GRZESIUK - przedst. Białkopodl. Sejmiku Samorz.

Wyżej wymieniona Komisja lustrowała i oceniła wsie i zagrody na etapie wojewódzkim. Klasyfikacja ta przedstawia się następująco:

Pierwsze miejsce przyznano wsi **Łobaczew Mały, gm. Terespol**. Drugie miejsce przyznano wsi **Czuchleby, gm. Łosice**, natomiast trzecie wsi **Rudno III, gm. Milanów**.

Najwyżej oceniona wieś otrzymała nagrodę pieniężną w wysokości 10 000 zł z funduszu wydziału Rolnictwa i list gratulacyjny od Wojewody Białkopodlaskiego. Przedstawiciele Łobaczewa przybyli wraz z Wójtem Gminy Terespol Krzysztofem Iwaniukiem. Pan Wójt podejmuje wiele inwestycji ekologicznych na terenie swojej gminy (między innymi oczyszczalnie przyzagrodowe ścieków, zorganizowany odbiór odpadów), co podkreśliła w swoim wystąpieniu przedstawicielka wsi pani Genowefa Zięba.

Wieś Czuchleby otrzymała komplet naczyń do wypożyczalni KGW na 150 osób, za sumę około 5 000 zł. Nagrodą dla wsi Rudno był sprzęt gospodarstwa domowego (kuchenka gazowo - elektryczna, kuchenka mikrofalowa i flaczarki na 210 osób) na sumę 2 800 zł.

W kategorii zagród klasyfikacja przedstawia się następująco:

Dwa równorzędne pierwsze miejsca otrzymały zagrody **Elżbiety i Tomasza Doniców ze wsi Kopina, gm. Milanów** oraz **Barbary i Krzysztofa Sienkiewiczów z Brzozowego Kąta, gm. Komarówka**.

Nagrodami był sprzęt gospodarstwa domowego, zmywarka do naczyń dla państwa Doniców, kuchenka mikrofalowa i żelazko Philips dla państwa Sienkiewiczów.

Zdobywcy drugiego miejsca **Małgorzata i Stanisław Jakubiuk z Horodyszcz, gm. Wisznice** otrzymali także zmywarkę do naczyń, Nagrodami za trzecie i czwarte miejsca były kombiwy i kuchenki mikrofalowe a otrzymali je **Danuta i Jan Wasilewscy z miejscowości Bokinka Królewska, gm. Tucznia** i **Barbara i Lucjan Szubarczyk z Rososza**.

Pozostałe wsie i zagrody z etapu wojewódzkiego otrzymały wyróżnienia w postaci książek i dyplomy. Fundatorem nagród i wyróżnień był Ośrodek Doradztwa Rolniczego w ramach realizowanego zadania z tego zakresu i finansowanego z Budżetu Wojewody.

Nagrody wręczał Wojewoda Białkopodlaski i Dyrektor ODR.

Uczestnicy wysłuchali też wykładów nt. Rozwiązania estetyczno - higieniczne w zagrodzie. Wykłady prowadziły: Wanda Harkot z Akademii Rolniczej w Lublinie i Irena Szkodzińska z Wojewódzkiej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Białej Podlaskiej.

Całość imprezy uprzyjemniała swoim śpiewem kapela ludowa z Zakalinek, Odczytanie wyników i uroczyste rozda-

nie nagród i wyróżnień filmowane było przez Warszawski Ośrodek Telewizyjny.

Główny Specjalista d/s WGD
mgr inż. Bożena Warda.

Dania obiadowe.

Planowanie posiłków ułatwia właściwe odżywianie rodziny. Pozwala racjonalnie gospodarować budżetem domowym i dbać o urozmaicenie jadłospisu. W swoim artykule przedstawiam propozycje obiadowe.

Zupa królewska

50 dkg piersi z kurczaka, 2 żółtka, 8 dkg ryżu, 4 szklanki bulionu, posiekana natka pietruszki, sól, pieprz.

Do rondelka wlać szklankę bulionu, włożyć mięso i gotować na wolnym ogniu. Pozostały bulion wlać do garnka i ugotować na nim ryż. Miękkie mięso pokroić w cienkie paseczki i razem z bulionem, w którym się gotowało wlać do ryżu. Surowe żółtka rozprowadzić dwoma łyżkami zimnego bulionu i dodać do zupy. Doprawić solą i pieprzem. Przed podaniem posypać natką pietruszki.

Zupa z serem edamskim

20 dkg sera, 5 dkg masła, 5 dkg mąki, 1 litr bulionu, kieliszek białego wytrawnego wina, 2 żółtka, 5 dkg śmietany, łyżka natki pietruszki, gałka muszkatołowa, czosnek, pieprz.

Rozpuścić masło, dosypać mąkę i zmiksować. Powoli dodawać bulion, następnie wino, ząbek czosnku, pieprz, gałkę muszkatołową oraz pokrojony w kostkę ser. Gotować mieszając aż ser się rozpuści. Ubić żółtka, wlewać stopniowo gorącą zupę do naczynia z żółtkami, cały czas mieszając. Posypać natką pietruszki. Podawać z pieczywem.

Rumsztyki wołowe z cebulą

60 dkg wołowiny zrazowej lub 75 dkg antrykotu, sól, pieprz, 2 łyżki oleju, 15 dkg cebuli, 1/2 łyżeczki cukru, łyżka mąki, 2 dkg masła, natka pietruszki.

Mięso pokroić w poprzek włókien na 5 porcji jednakowej grubości. Jeśli rumsztyki robimy z antrykotu należy oddzielić kości, zdjąć okrywającą mięso błonę i też pokroić w poprzek włókien. Mięso rozbić młotkiem na cienkie płyty i uformować owalne rumsztyki, grubości około 1 cm. Przed smażeniem oprószyć solą, pieprzem i mąką. Cebulę pokrajać w cienkie półkrążki, obsypać cukrem i usmażyć w tłuszczu (łyżka oleju i łyżka masła), osolić i oprószyć pieprzem. Na pozostałym tłuszczu smażyć rumsztyki po 2 - 3 minuty z każdej strony, kładąc na odwrócone mięso część cebuli. Podawać posypane natką pietruszki z ziemniakami i sałatką z czerwonej kapusty.

Pieczeń wołowa na dziko

1 kg wołowiny bez kości, 3 duże cebule, 1/2 szklanki octu, 1 szklanka wody, kilka ziarenek pieprzu, ziela angielskiego, jagód jałowca, liść laurowy, szczyptę tymianku i bazylii, 4 dkg smalcu, mielona papryka, 2 suszone grzybki, kilka łyżek śmietany, łyżka mąki.

Wołowinę po umyciu obłożyć krążkami cebuli. Ocet z dodatkiem wody i przypraw zagotować pod przykryciem i ostudzić. Zalać nim mięso, szczelnie zakryć i wstawić do lodówki na 2 dni (drugiego dnia mięso należy odwrócić). Po wyjęciu z zalewy usunąć przyprawy i cebulę. Mięso osuszyć, osolić, oprószyć pieprzem i obrumienić na rozgrzanym tłuszczu. Podlać wodą, dusić, dodając w tym czasie namoczone grzyby z cebulą. Duszenie musi odbywać się w naczyniu szczelnie zakrytym a woda powinna sięgać do wysokości 1/3 poziomu mięsa. Po 30 minutach mięso odwrócić i wyjąć. Grzyby wyjąć i drobno pokrajać. Sos przetrzeć przez sito, doprawić śmietaną, wymieszaną z mąką, zagotować. Mięso pokrajać w poprzek włókien, złożyć z powrotem w całość i podgrzać. Podawać z makaronem, kopytkami lub pyzami. Jako dodatki najlepsze są buraczki. Pieczeń tą można podawać na zimno do pieczywa.

Salatka z porów i zielonego groszku

40 dkg porów, 2 jabłka, 1/2 puszki zielonego groszku, sok lub kwas cytrynowy, sól, cukier, pieprz, 3 - 4 łyżki majonezu, owoc czerwonej papryki, natka pietruszki, jajko.

Jasne części pora po umyciu i odkrojeniu piętki przekroić wzdłuż na połowy i dokładnie wymyć. Pokroić na około 1 cm kawałki, włożyć do wrzącej wody i gotować około 3 - 5 minut, odcedzić.

Obrane jabłka zetrzeć na tarce o dużych otworach. Groszek odcedzić z zalewy. Wszystkie produkty włożyć do salaterki, dodać sól, cukier, pieprz, wymieszać z majonezem. Sałatkę przybrać krążkami czerwonej papryki i cząstkami jaja ugotowanego na twardo oraz natką pietruszki. Można też dodać ogórek kwaszony, pokrojony w cienkie paski.

Przepisy wybrała:

Zofia Pawłowicz - specjalistka d/s wgd.

LENTIPUR FLO

- sposób na ekonomiczną ochronę zbóż ozimych

O potrzebie chemicznego zwalczania chwastów w zbożach nie trzeba nikogo przekonywać. Lepiej przystosowane do warunków siedliskowych chwasty skutecznie konkurują z roślinami uprawnymi o dostęp do wody, światła i substancji pokarmowych. Szczególnie niebezpieczne dla zbóż ozimych są miotła zbożowa i przytulia czepna, które nie przerywają vegetacji nawet przy temperaturze $+5^{\circ}$ kiedy zboża są w fazie spoczynku. Mają one niskie progi szkodliwości; już 3 rośliny przytulii czepnej lub 10 miotły zbożowej w sposób istotny obniża plon pszenicy ozimej. Inne gatunki chwastów takie jak rumiany, rumianki, fiołki, gwiazdnica pospolita, jasnoty, tasznik polny i tobołki polne, gdy występują w większym nasileniu (próg szkodliwości wynosi 20 - 30 sztuk/ m^2) mogą być również groźnymi konkurentami dla zbóż ozimych, szczególnie dla jęczmienia i pszenicy.

W tym roku, na polskim rynku pokazał się nowy herbicyd płynny **Lentipur Flo 500 SC** przeznaczony do zwalczania miotły zbożowej oraz wielu jednorocznych chwastów dwuliściennych w zbożach ozimych. W jednym litrze tego preparatu znajduje się 500 g chlortoluronu, znanej i sprawdzonej substancji biologicznie czynnej, z której produkowano do tej pory herbicydy w formie proszku do sporządzania zawiesiny wodnej. **Lentipur Flo 500 SC** należy do nowej generacji środków ochrony roślin, jest koncentratem zawiesinowym do rozcieńczania wodą. Jego podstawowe zalety to bezpieczeństwo i łatwość w użyciu. Nie zawiera organicznych rozpuszczalników, a więc jest niepalny i nie powoduje negatywnych skutków ubocznych dla człowieka i środowiska naturalnego. Składa się z bardzo rozdrobnionych cząstek substancji biologicznie czynnej (chlortoluron), wody jako rozpuszczalnika, oraz dodatku substancji pomocniczych. Szybko i łatwo rozpuszcza się w wodzie tworząc jednorodną, mleczną zawiesinę bez grudek i zbryleń. Powstała ciecz robocza cechuje się wysoką trwałością, nie osadza się na dnie zbiornika, nie zatyka przewodów i dysz opryskiwacza.

Należy pamiętać, że preparat ten jest zawiesiną wodną i może być rozwarstwiony, aby przywrócić mu właściwą konsystencję wystarczy, przed użyciem, dobrze wymieszać zawartość opakowania. **Lentipur Flo 500 SC** można stosować zarówno doglebowo jak i nalistnie od jesieni do wiosny nie wyłączając okresu spoczynku vegetacyjnego. Okres wrażliwości na działanie preparatu rozciąga się u chwastów jednoliściennych od fazy kielkowania do końca krzewienia, a u chwastów dwuliściennych od fazy kielkowania do 6 liści, przytulia czepna wrażliwa jest od fazy kielkowania do dwóch okółków liści właściwych. Herbicyd pobierany jest przez korzenie i liście, skąd przedostaje się do najmłodszych części rośliny powodując nagłe zahamowanie wzrostu, po upływie 1 tygodnia widać przebarwienia najmłodszych części roślin, po 2 - 3 tygodniach od wniesienia preparatu następuje zamieranie blaszek liściowych, a po około miesiącu rośliny zamierają lub żyją skarłowaciałe i niezdolne do konkurencji z rośliną uprawną.

W Zakładzie Herbologii i Techniki Ochrony Roślin Instytutu Ochrony Roślin w Poznaniu przeprowadzono w zbożach ozimych ściśle doświadczenia polowe na biologiczną aktywność nowego preparatu.

W terminie doglebowym, **Lentipur Flo 500 SC** można stosować z powodzeniem w jęczmieniu i pszenicy ozimych. Zabiegi należy wykonywać zaraz po siewie stosując dawkę 2 l/ha. Dobry efekt zwalczania miotły zbożowej i chwastów dwuliściennych zależy wtedy od odpowiedniego uwilgotnienia gleby, które sprzyja wczesnemu i równomiernemu kielkowaniu chwastów, ważną rolę także odgrywa staranne przygotowanie pola przed siewem i dokładny siew, przy nierównomiernych wschodach preparat może uszkodzić przedwcześnie kiełkujące rośliny zbóż. W zabiegach nalistnych, **Lentipur Flo 500 SC** zaleca się stosować w jęczmieniu i pszenicy ozimych od fazy 3 liści, a w pszenicy ozimym od fazy 3 - 4 liści. Wysokość dawki zależy tu od struktury zachwaszczenia, fazy rozwojowej chwastów i terminu wykonywania zabiegu. W zbożach sianych wcześniej jak jęczmień ozimy albo pszenica i pszenżyto ozimie zasiane przed 25 września, w których wschody miotły zbożowej pojawiają się jesienią, najlepsze rezultaty daje zastosowanie preparatu **Lentipur Flo 500 CS** w dawce 2 l/ha jesienią w okresie od fazy 3 liści zbóż ozimych do wystąpienia nocnych przymrozków, w pszenicy ozimym można stosować dawkę 2 - 3 l/ha. Preparatu nie należy stosować gdy między dniem i nocą występują duże wahania temperatur, ponieważ może spowodować okresowe żółknięcie liści rośliny uprawnej. **Lentipur Flo 500 SC** nie należy stosować w dawce 3 l/ha w odmianach pszenicy ozimej odmiany Alba i Almari, ponieważ są one wrażliwe na działanie tej dawki i mogą zareagować stratą plonu.

Bardzo korzystne rezultaty zwalczania miotły w jęczmieniu, pszenicy i pszenicy daje stosowanie preparatu **Lentipur Flo 500 SC** w czasie spoczynku vegetacyjnego, można wtedy uzyskać blisko 100 % skuteczność chwastobójczą przy obniżonej do 1,5 l/ha dawce preparatu. Chlortoluron działa w roślinach nawet przy ujemnych temperaturach. Jedynym przeciwwskazaniem dla wykonania tego zabiegu jest występowanie okrywy śnieżnej i niska temperatura powodująca zamarzanie cieczy w opryskiwaczu.

Na przedwiośniu, gdy tylko warunki pozwalają wjechać na pole, można jeszcze zniszczyć miotłę zbożową stosując **Lentipur Flo 500 SC** w dawce 2 l/ha.

Dobre efekty chwastobójcze daje zastosowanie w pszenicy i pszenicy ozimych sianych po pierwszej dekadzie października preparatu **Lentipur Flo 500 SC** w dawce 3 l/ha w terminie wiosennym. Zabiegi te można wykonywać do pełni fazy krzewienia pszenicy ozimej. Należy tu zwrócić uwagę, czy w momencie ruszenia wiosennej vegetacji miotła zbożowa i chwasty dwuliścienne nie przekroczyły progu wrażliwości

mgr Stanisław Stachecki
Instytut Ochrony Roślin, Poznań

Informacji na temat możliwości zakupu preparatu **LENTIPUR FLO** udziela
firma: **BIOPLANT WŁODAWA (0-82) 572-41-57, 572-14-95**

Porady pszczelarskie

Opieka nad dobrze zazimowaną pasieką nie wymaga wielkich nakładów pracy; wystarczy ogólny nadzór, zwłaszcza pod kątem zapewnienia pszczołom maksimum spokoju. Sprawdzamy więc od czasu do czasu, czy nie niepokoi ich stukająca o daszek gałąź, blaszka z numerem, oderwana papa z daszka, czy zwierzęta. W okolicach, gdzie masowo występują sikory lub dzięcioły, dobrze jest zabezpieczyć wyloty nie tylko przed bezpośrednimi podmuchami wiatrów, ale i osłonić je również kawałkami deski, blachy lub szyby. Ponadto trzeba unikać niepotrzebnego chodzenia po pasiece, zwłaszcza w czasie mrozu i blisko uli. Każde zaniepokojenie pszczoł powoduje rozluźnienie kłębu, dodatkowe pobranie pokarmu, a więc niepotrzebne zużycie zapasów i energii. Jednorazowe zaniepokojenie zimującej rodziny zmienia mikroklimat kłębu tak dalece, że do całkowitej równowagi dochodzi on dopiero po trzech dniach. Śnieg na daszkach i deskach wylotowych nie jest szkodliwy; dopóki jest puszysty, stanowi nawet dodatkową warstwę ocieplenia. Przy większej odwilży może jednak powodować zawilgocenie daszków krytych papą i wtedy lepiej go usunąć oraz sprawdzić, czy ocieplenie górne jest suche (wilgotne trzeba natychmiast wymienić). Tający śnieg przy wylotach może w razie nawrotu mrozu zablokować dopływ powietrza do wnętrza ula. Trzeba więc go w czasie odwilży niezwłocznie zgarnąć, póki związane z tą czynnością odgłosy są łagodniejsze i mniej niepokoją pszczoły.

W drugiej połowie zimy (w dni odwilży) dobrze jest sprawdzić przebieg zimowli, poprzez "przesłuchanie" rodzin przy pomocy gumowego wężyka. Wyniki przesłuchań przydadzą się jako materiał pomocniczy przy pierwszym oblocie wiosną. W niektórych ulach może zaistnieć potrzeba doraźnej pomocy.

Jeśli przebieg zimowli jest normalny, słychać szum cichy i równy, czasem tak cichy, że trudno go uchwycić.

Pszczoły głodne odzywają się cicho i z odcieniem szelestu suchych liści. W rodzinie bezmatecznej oprócz niespokojnego, i jakby jęklivego szumu słychać odgłosy pojedynczych pszczoł. Na pień taki należy zwrócić szczególną uwagę podczas oblotu wiosennego.

Bardzo głośny, trochę nierówny i niecierpliwym szum wydadzą pszczoły o przepelnionym już jelicie - tym grozi zapalenie.

Rodziny takie powinny możliwie najwcześniej dokonać oblotu.

W warunkach trwającej jeszcze zimy możliwy jest jedynie oblot sztuczny, spowodowany w ogrzonym pomieszczeniu. Do tego celu można wykorzystać tunel foliowy. Tunel taki powinien być szczelny, a oblotu możemy dokonać w słoneczny dzień gdy powietrze wewnątrz tunelu ogrzeje się do temperatury +15°C.

*opracowali specjaliści ODR d/s pszczelarstwa:
Marian Kałabun i Krzysztof Osielski*

"AIDA"

tel./fax (057) 43-77-57

21-500 Biała Podlaska ul. Brzeska 36a

*** * * O F E R U J E * * ***

*** PASZE I KONCENTRATY FIRMY CARGILL**

*** NAWOZY WAPNIOWO MAGNEZOWE** - 2 asortymenty

- wapniowo magnezowy S501 43% CaO+MgO w tym 13% MgO

- wapniowo magnezowy S502 45% CaO+MgO w tym 8% MgO

*** NAWOZY DOLISTNE**

Agrosol - Insol - Agrowital

punkt fabryczny - hurt, detal

*** OPRYSKIWACZE** - ciągnikowe zawieszane, polowe

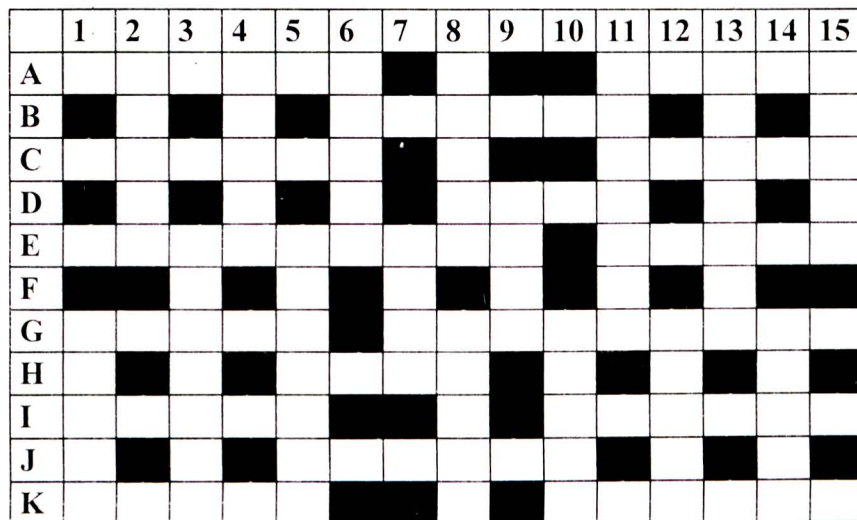
- zbiornik 300-400 dm³ - lanca 10-12 m

Gwarancja 12 miesięcy - pełny asortyment części zamiennych, ceny hurtowe i detaliczne oraz sprzedaż ratalna.

MAGAZYN: ul. Gwardii Ludowej - kierunek Sielczyk - dojazd linią nr 9 tel. 43-27-63

BIURO: ul. Brzeska 36a tel/fax 43-77-57; tel. 44-33-95

Krzyżówka 1/97

POZIOMO : A-1) Kres . A-11) Huragan . B-6) Dziedzina . C-1) Jaselka . C-11) Tartakarz . D-8) Wierzba . E-1) Przeciwnatarcie . E-11) Wiechlina . G-1) Przedmiot . G-7) Świątek . H-5) Litera . I-1) Narzędzie . I-10) Alkohol . J-5) Personel . K-1) Pierwiastek . K-10) Konkrety .

PIONOWO : 1-G) Zagadka . 2-A) Pawie . 3-E) Bezsilność . 4-A) Szybkość . 5-E) Kolejowy . 6-A) Kominiara . 7-E) Umiar . 8-A) Marmur . 8-G) Arcykaplan . 9-D) Haracz . 10-G) Podnośnik . 11-A) Mięsopest . 12-G) Jakobin . 13-A) Straganiarz . 14-G) Kudły . 15-A) Miano .

Hasło:

E-3	A-4	C-1	C-15	A-6	J-5		G-13	H-14	H-6		I-10		G-2	K-15	A-12	D-9	K-5	G-7	F-9
-----	-----	-----	------	-----	-----	--	------	------	-----	--	------	--	-----	------	------	-----	-----	-----	-----

Opracował Jerzy Mędra

Wśród osób które nadeszły do dnia 10 02 1997r. rozwiązanie krzyżówki 1/97 rozlosujemy bezpłatną prenumeratę naszej gazety na II, III i IV kw. 1997r. i I kw. 1998 r.
Za rozwiązanie krzyżówki 11/96 nagrodę w postaci bezpłatnej prenumeraty na 1997 rok wylosował Pan Józef Iwaniuk zam kol. Ossówka 21-542 Leśna Podlaska

ADRES REDAKCJI:

Grabanów 21-500 Biała Podlaska
Telefon Biała Podl 343 37 92, 343 38 66, 341 12 47,
Dyrektor 341 12 55, fax 343 81 98
telex 683330

Adresy i telefony Rejonowych Ośrodków
Biała Podlaska ul. Zeromskiego 3 tel. 343 32 34
Radzyń Podl. ul. Międzyrzecka 99 tel. 352 00 22
Parczew ul. Piwnia 50 tel. 354 24 74
Losice ul. Piłsudskiego 6 tel. 357 26 65
Wisznice ul. Warszawska 13 tel. 78 22 49

WYDAWCA: OŚRODEK DORADZTWA ROLNICZEGO

ZESPÓŁ REDAKCYJNY: K. Kuresza, B. Filatiuk, B. Michalczyk, Cz. Mirczewska, A. Matuszewski, A. Strąćicka, A. Radzikowska, B. Warda, E. Kacprzak, A. Żurkowska, specjaliści terenowi doradztwa rolniczego i specjalistki WGD.

SKŁAD KOMPUTEROWY: M. Zając, A. Mazur.

DRUK I : P. Luć-Poligrafia ODR Nr Zamówienia /96 nakład 3 500szt.